

I službeno: Propao posao oko prodaje zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj

Kategorija: VIJESTIAŽurirano: Četvrtak, 10 Siječanj 2019 20:07

Objavljeno: Četvrtak, 10 Siječanj 2019 20:05

Izrael je službeno izvijestio hrvatsko ministarstvo obrane da ne može dobiti odobrenje Sjedinjenih Država za isporuku zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj, rekao je u četvrtak ministar obrane Damir Krstičević, čime je službeno potvrđeno da je propao posao oko kupnje tih aviona.

Nakon razgovora s izraelskim kolegama "mogu vas izvijestiti da je Država Izrael službeno izvijestila ministarstvo obrane da, suprotno preuzetoj odgovornosti, ne može ishoditi odgovarajuće odobrenje SAD-a za isporuku izraelskih aviona F-16 Barak Hrvatskoj", kazao je ministar Krstičević na konferenciji za medije.

"Obzirom na tu činjenicu ministarstvo će predložiti vladi donošenje odgovarajućih odluka", poručio je ministar i dodao kako nije potpisan nikakav sporazum između dvije države i da nema financijske štete za Zagreb.

Krstičević je u obraćanju medijima koje je kasnilo dva i pol sata zaključio kako je Hrvatska "sve napravila ispravno" i da za "ovu neočekivanu komplikaciju" nema nikakve odgovornosti s hrvatske strane, niti je Zagreb mogao utjecati na nju.

"Postavili smo sva prava pitanja i dobili odgovarajuća jamstva", kazao je i dodao kako je Hrvatska taj "složen" proces od "početka do kraja vodila sustavno i odgovorno, vodeći se isključivo hrvatskim nacionalnim interesima".

Istaknuo je kako je hrvatsko ministarstvo i dalje otvoreno za suradnju i razvoj odnosa s ministarstvom obrane "partnerske Države Izrael", kao i da Hrvatska i dalje ima političku volju održavanja sposobnosti vojnog zrakoplovstva razvijenog tijekom Domovinskog rata.

"Uvjeren sam da će ova vlada to znati i realizirati", zaključio je.

Generalni direktor izraelskog ministarstva koji je predvodio izaslanstvo te države Zagrebu, na konferenciji za novinare je rekao kako su Hrvatska i Izrael "kroz čitav projekt bili u otvorenom i profesionalnom dijalogu".

Kazao je kako je Hrvatska pokazala profesionalizam i "ispravnu prosudbu na svakom koraku procesa" i kako "nije mogla utjecati na ovaj ishod", zbog čega ne može biti odgovorna za njega.

"Nažalost, uvjeti nisu bili spremni i nismo bili u mogućnosti osigurati odgovarajući TPT i provesti projekt zbog nepredviđenih okolnosti izvan naše kontrole", rekao je Adam, referirajući se na postupak odobravanja prijenosa američke tehnologije trećoj strani (Third Party Transfer).

Kronologija događaja oko nabave borbenih zrakoplova od Izraela

Izraelsko izaslanstvo predvođeno generalnim direktorom ministarstva obrane Udijem Adamom u četvrtak je na sastanku u Zagrebu obavijestilo ministra obrane Republike Hrvatske Damira Krstičevića da Izrael ne može ispuniti obveze iz dogovora o nabavi 12 zrakoplova F-16 Barak.

Donosimo kronologiju događaja vezanih za hrvatsku odluku o nabavci zrakoplova.

29. prosinca 2016.

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević rekao je da je Hrvatskoj potrebno borbeno ratno zrakoplovstvo i da će odluka o tome biti donesena 2017., naglasivši kako takvu odluku treba postići konsenzusom parlamentarnih stranaka jer se radi nadstranačkom pitanju nacionalne sigurnosti. Ministar financija Zdravko Marić istodobno je izjavio kako se ne mora žuriti s nabavom novih borbenih zrakoplova.

20. srpnja 2017.

ZAGREB - Ministarstvo obrane priopćilo je da "uručuje zahtjev za ponudom (Request for Proposal, RfP) za višenamjenski borbeni avion u pet država" - Grčku, Izrael, Južnu Koreju, Švedsku i SAD. Grčka, Izrael i SAD Hrvatskoj nude zrakoplove F-16, Koreja zrakoplov GFA-50, a Švedska Gripen JAS-39.

3. listopada 2017.

ZAGREB - U Ministarstvu obrane su otvorene pristigle ponude za nabavu višenamjenskih borbenih zrakoplova, koji bi trebali zamijeniti postojeće letjelice tipa MiG 21 koji su u sastavu Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane još od Domovinskog rata. Ponude su predstavili predstavnici Grčke, Izraela, Švedske i Sjedinjenih Američkih Država abecednim redoslijedom.

4. listopada 2017.

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević istaknuo je da će Hrvatska do 2022. imati 12 višenamjenskih borbenih zrakoplova, a ključni parametri njihova izbora bit će karakteristike i sposobnosti zrakoplova, cijena, međudržavni sporazum i paket gospodarske suradnje. Najavio je da će se kroz dva mjeseca znati s kim će Hrvatska "ući u posao".

26. siječnja 2018.

ZAGREB - Izraelski premijer Benjamin Netanyahu i hrvatski premijer Andrej Plenković dogovorili su na Svjetskom gospodarskom forumu u Davosu da u okviru odredbi natječaja nastave razgovore o mogućoj prodaji izraelskih borbenih zrakoplova F-16 Hrvatskoj koja je u fazi obnove svog ratnog zrakoplovstva, objavio je ured izraelskog premijera. Izraelski dnevni list Jerusalem Post također je objavio vijest da su dvojica premijera dogovorili nastavak suradnje glede kupovine izraelskih borbenih zrakoplova kako bi Hrvatska zamijenila svoju zastarjelu zračnu flotu od 12 zrakoplova MiG-21.

25. veljače 2018.

ZAGREB, - Večernji list je objavio kako je odluka o kupnji vojnih zrakoplova donesena i da će Hrvatska kupiti izraelske polovne avione. Naveli su da je premijer Andrej Plenković dobio jamstva SAD-a i Izraela da nema skrivenih troškova, ni problema s polovnim F-16 avionima. Premijer je ranije nakon sastanka s glavnim tajnikom NATO-a Jensom Stoltenbergom poručio da će odluka o kupnji aviona biti javno predstavljena za nekoliko tjedana što je dalo naslutiti da je odluka zapravo u najužim krugovima već donesena, objavio je Večernji list.

23. ožujka 2018.

BRUXELLES - Premijer Andrej Plenković najavio je sastanak Vijeća za obranu na kojem bi se trebala razmatrati nabava borbenih zrakoplova.

27. ožujka 2018.

ZAGREB - Vijeće za obranu je prihvatilo ponudu Izraela kao najpovoljniju za nabavu višenamjenskog borbenog aviona i dalo preporuku Vladi za donošenje odluke, priopćeno je iz Vlade.

28. ožujka 2018.

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević istaknuo je da je nabava borbenih zrakoplova projekt koji jamči sigurnost i suverenitet Republike Hrvatske. Najavio je da će na sjednici Vlade, dan kasnije, biti donijeta odluka o nabavi 12 zrakoplova F-16 C/D Barak, koji će Hrvatsku kroz deset godina koštati 2,9 milijarde kuna. U više ja navrata tijekom prezentacije naglasio da je od stručnog tima, koji je dao preporuku koje avione treba kupiti, tražio da raščlane sve ponude, kako se ne bi dogodilo da postoje skriveni troškovi ili izvantroškovnički radovi.

29. ožujka 2018.

ZAGREB - Vlada je jednoglasno donijela odluku o nabavi 12 zrakoplova

F-16 C/D Barak, koji će Hrvatsku kroz deset godina stajati 2,9 milijardi kuna, pri čemu je potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević ocijenio kako je to jedna od najvećih odluka u obrambenom resoru nakon završetka Domovinskog rata. "Ovo je povijesni dan za Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Ova odluka je investiranje u sigurnost Republike Hrvatske, ona je priuštiva i najbolja za nas", rekao je Krstičević. U izraelskoj ponudi predviđena je isporuka 12 aviona (deset jednosjeda i dva dvosjeda) s NATO kompatibilnom opremom i naprednim avionskim sustavima, osobnom opremom pilota, F-16 simulator letenja, obuka pilota i tehničkog osoblja u Izraelu po načelu "obuka obučavatelja", inicijalni paket pričuvnih dijelova, paket opreme za zemaljsku potporu letenju, inicijalni paket naoružanja, izgradnja i prilagodba infrastrukture te tri godine cjelokupne logističke potpore.

ZAGREB - Premijer Andrej Plenković rekao je da će odluka o nabavi 12 izraelskih zrakoplova F-16 C/D Barak osigurati sposobnosti hrvatskih oružanih snaga i ratnog zrakoplovstva u idućih najmanje 25 godina. "Radi se o zrakoplovima koji će u Hrvatsku doći u potpunosti prilagođeni NATO-vim standardima, u cijenu troškova u cijelosti će biti uračunato sve što je potrebno da ti zrakoplovi budu na raspolaganju hrvatskim oružanim snagama i ratnom zrakoplovstvu najmanje idućih 25 godina. Siguran sam da će, s obzirom na razvoj tehnologije i mogućnosti toga zrakoplova četvrte generacije F-16, ti avioni osigurati sposobnost hrvatskih oružanih snaga do polovice ovoga stoljeća", rekao je Plenković na početku sjednice Vlade. Plenković je rekao da je ta odluka donijeta u suradnji s Ministarstvom financija i svim drugim resorima te predstavlja našu političku volju i želju da osnažimo strateško partnerstvo s SAD-om i Izraelom.

30. ožujka 2018.

ZAGREB/JERUZALEM - Izraelski premijer Benjamin Netanyahu ocijenio je da sporazum s Hrvatskom o prodaji 12 polovnih i doradenih borbenih zrakoplova F-16 u vrijednosti 2,9 milijardi kuna (500 milijuna američkih dolara) pokazuje snagu izraelske vojne industrije i jačanje postojećih odnosa Izraela i Hrvatske u više područja, prenijeli su izraelski mediji.

29. lipnja 2018.

ZAGREB - Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa nije pokrenulo postupak u predmetima predsjednice Republike Kolinde Grabar-Kitarović, premijera Vlade Andreja Plenkovića i potpredsjednika Vlade i ministra obrane Damira Krstičevića zbog nabavke borbenih zrakoplova, utvrdivši da je taj postupak proveden transparentno.

2. kolovoza 2018.

ZAGREB - Tri izraelska višenamjenska borbena aviona F-16 Barak prvi put su sletjela u 91. zrakoplovnu bazu Hrvatskog ratnog zrakoplovstva na Plesu. Tijekom posjeta Hrvatskoj ti su avioni sudjelovali i u programu obilježavanja Vojno-redarstvene operacije Oluja u nedjelju 5. kolovoza tako što su nadletjeti Knin gdje se održavala središnja proslava.

20. studenoga 2018.

BRUXELLES - Ministar obrane Damir Krstičević izjavio je u Bruxellesu da je Hrvatska pripremila ugovor o kupnji višenamjenskih borbenih zrakoplova, da se sada samo čeka odobrenje američke vlade izraelskoj vladi te da je to isključivo obveza Izraela.

6. prosinca 2018.

ZAGREB - Hrvatski mediji prenijeli su tekst američkog portala Axios koji je objavio, pozivajući se na izraelske dužnosnike, da administracija Donalda Trampa blokira prodaju 12 izraelskih borbenih aviona F-16 Hrvatskoj.

7. prosinca 2018.

SPLIT - Ministar obrane Damir Krstičević izjavio je da Hrvatska nije dobila nikakvu službenu obavijest da SAD blokira isporuku izraelskih vojnih zrakoplova Hrvatskoj. Krstičević je u izjavi novinarima ustvrdio da Hrvatska nije upoznata s informacijom koju su objavili izraelski mediji kako američki ministar obrane James Mattis Izraelu ne dopušta prodaju. "Što se tiče aviona, sinoć je objavljena vijest. Mi u Hrvatskoj nismo dobili nikakvu službenu obavijest. Kad budemo dobili službenu obavijest, hrvatsku javnost ćemo s tim upoznati", rekao je Krstičević. Ustvrdio je da je američka Vlada dala Izraelu dopuštenje da svoje zrakoplove može ponuditi Hrvatskoj.

ZAGREB - Američki veleposlanik u Hrvatskoj Robert Kohorst izjavio je da Izrael mora prihvatiti zadane tehničke uvjete kako bi američka strana pristala na prodaju 12 borbenih zrakoplova, rekavši da se tu radi o tome tko posjeduje pravo na tehnologiju i intelektualno vlasništvo. Prema njegovim riječima, SAD je Izraelu dvije godine ponavljao o kojim se tehničkim zahtjevima radi te da je pomalo iznenađen "da sada imamo ovaj zastoje". Također, pojasnio je, pitanje je tko će platiti prenamjenu jer SAD i Lockheed Martin moraju obaviti posao pošto su "oni ti koji posjeduju tehnologiju i intelektualno vlasništvo".

ZAGREB - Američko veleposlanstvo u Zagrebu priopćilo je da s Hrvatskom i Izraelom surađuje na pronalasku prihvatljive opcije koja bi omogućila potvrdu ugovora o kupoprodaji izraelskih zrakoplova F-16, nakon što su se u izraelskim medijima pojavile informacija da Amerika blokira taj posao.

8. prosinca 2018.

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević poručio je da Hrvatska neće platiti ni kune više za nabavu 12 borbenih zrakoplova od Izraela, a nakon što je SAD poručio da Izrael mora prihvatiti zadane tehničke uvjete kako bi američka strana pristala na tu prodaju.

11. prosinca 2018.

ZAGREB - Ministarstvo obrane poručilo je kako zahtjeva da se u potpunosti ispoštuje izraelska ponuda za zrakoplov F-16 Barak te da nije moguća nikakva druga inačica tog zrakoplova. "Hrvatska inzistira da se poštuje sve što je bilo navedeno u ponudi Države Izrael za višenamjenski borbeni avion F-16 C/D Block 30 Barak te stoga nije moguća nijedna druga inačica zrakoplova". Iz MORH-a su poručili kako je "Republika Hrvatska provela sustavan i temeljit, zakonit proces i donijela odluku o nabavi višenamjenskog borbenog aviona F16 te ispoštovala sve obveze" te kako je "proces i dalje u tijeku".

13. prosinca 2018..

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević upoznao je saborski Odbor za obranu s novonastalom situacijom oko kupnje izraelskih borbenih zrakoplova F-16 Barak, nakon čega je novinarima izjavio da se ne smatra odgovornim za probleme s kupnjom aviona, a Hrvatska inzistira da joj se isporuče zrakoplovi koje je tražila. Upitan uživa li potporu premijera i vidi li negdje svoju odgovornost, Krstičević je odgovorio: "Ne vidim zbog čega sam odgovoran".

17. prosinca 2018.

ZAGREB - Izraelski premijer Benjamin Netanyahu rekao je za izraelsku televiziju da osobno pregovara s Amerikancima kako bi riješio zastoje u prodaji borbenih zrakoplova F-16 Hrvatskoj nadograđenih naprednim sustavom, a za što prethodno nije tražio odobrenje Washingtona.

27. prosinca 2018.

ZAGREB - Američki portal Axios objavio je, pozivajući se na neimenovanog izraelskog dužnosnika, da je posao prodaje izraelskih zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj praktički propao pošto je američki

ministar obrane na odlasku James Mattis odbio ublažiti uvjete koje su Sjedinjene Države postavile za transfer zrakoplova.

30. prosinca 2018.

ZAGREB - Premijer Andrej Plenković u intervjuu Večernjem listu izjavio je da će Vlada poništiti odluku o odabiru zrakoplova ako ih Hrvatska zbog nastalih problema između Izraela i SAD-a ne bude mogla kupiti onakve kakve je odabrala.

2. siječnja 2019.

ZAGREB - Izraelski premijer Benjamin Netanyahu i američki državni tajnik Mike Pompeo nisu uspjeli otkloniti prepreke američke administracije na prodaju modificiranih zrakoplova F-16 Hrvatskoj, objavili su izraelski dužnosnici na koje se poziva izraelski portal Axios. Izraelski izvor kaže da je pitanje prodaje zrakoplova "zaglavljeno u dubokoj birokraciji" i da je to zapravo jedino pitanje u kojem se Amerikanci i Izraelci ne slažu.

3. siječnja 2019.

ZAGREB - Ministar obrane Damir Krstičević izjavio je da je na Izraelu odgovornost za osiguravanje konačne dozvole SAD-a da Hrvatska može potpisati ugovor o kupnji zrakoplova F-16 Barak, ustvrdivši kako ni jednim postupkom ni on niti njegov tim nisu napravili bilo što protiv interesa Hrvatske.

ZAGREB - Predsjednik Vlade Andrej Plenković izjavio je kako očekuje konačna i jasna očitovanja Izraela i SAD-a o nabavi višenamjenskih borbenih zrakoplova te najavio kako će Vlada nakon toga donijeti odluku o sudbini tog natječaja. "Očekujemo konačna i jasna očitovanja Izraela i SAD-a i nakon toga ćemo donijeti odluke", rekao je Plenković. Podsjetio je kako postoje poteškoće između Izraela i SAD-a u kontekstu dobivanja tzv. suglasnosti za transfer tehnologija trećoj strani.

ZAGREB - Ministarstvo obrane zatražilo je od Izraela da do 11. siječnja službeno izvijeste može li isporučiti avione koje je Hrvatska odabrala u transparentnom postupku na međunarodnom natječaju ili će u suprotnom poništiti natječaj.

7. siječnja 2019.

ZAGREB - Izraelski mediji objavili su da Izrael neće moći ispuniti dogovor o prodaji zrakoplova F-16 Hrvatskoj, sklopljen u ožujku, pošto Sjedinjene Države nisu uklonile svoje restrikcije. Portal Ynet,

internetsko izdanje lista Yediotha Ahrontha, naveo je da će generalni direktor izraelskog ministarstva obrane Udi Adam u srijedu doputovati u Hrvatsku i njezine vlasti obavijestiti da od prodaje aviona nema ništa. Adam se pritom kani ispričati hrvatskim vlastima što Izrael nije u mogućnosti realizirati dogovor. Američka strana pristaje na transfer trećoj strani samo "ogoljenih" zrakoplova iz kojih bi bile uklonjene sve izraelske nadogradnje.

ZAGREB - Ministarstvo obrane (MORH) je, reagirajući na medijske napise, priopćilo da ne postoji nikakav 'non paper' dokument u kojem se Hrvatsku upozorava da joj se ne odobrava prodaja izraelskih aviona. "Ministarstvo obrane arhivira zaprimljene akte, tako i akte i korespondenciju sa zemljama ponuđačima u postupku nabave višenamjenskog borbenog aviona", ističe MORH u kratkom priopćenju. Jutarnji list u nedjelju je objavio da je državni i vojni vrh najmanje "godinu dana bio upoznat sa stajalištima i uvjetima SAD-a o prodaji izraelskih borbenih aviona F-16 Barak". "Informaciju da je hrvatska strana, odnosno Ured predsjednice, upoznata s problemima objavio je u petak Velimir Bujanec u svojoj emisiji 'Bujica'. Američki dokument stigao je na Pantovčak u siječnju prošle godine, potvrdio je Jutarnjem listu izvor blizak predsjednici", objavio je taj dnevnik.

ZAGREB - Iz Ureda predsjednice poručili su kako predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović nikada nije zaprimila nikakav dokument iz kojega proizlazi da postoje problemi u proceduri nabavke izraelskih borbenih zrakoplova.

9. siječnja

ZAGREB - Hrvatski portal za sigurnosna i obrambena pitanja Obrisa objavio je da mu je s više strana potvrđeno postojanje neslužbenog dokumenta, s nadnevkom od 17. siječnja 2018., upućenog državnom vrhu, a da je ta zabilješka na dvije stranice i u pet odvojenih dijelova upućena jer "Vlada SAD želi da Hrvatska ima potpunu sliku o svim elementima programa F-16 kako bi Hrvatska mogla doći do informirane odluke/izbora".

ZAGREB - Premijer Andrej Plenković rekao je kako će prvo vidjeti što će o nabavi izraelskih F-16 Barak aviona na reči predstavnici izraelskog Ministarstva obrane, koji 10. siječnja dolaze u Hrvatsku te će se nakon toga donositi odgovarajuće odluke. Ponovio je kako je Hrvatska donijela odluku o odabiru aviona od postojeće četiri ponude od kojih je izraelska ponuda bila najbolja. Istaknuo je da će, ako izraelska strana nije u stanju ispuniti ono što je obećala, Hrvatska poništiti tu odluku o odabiru.

ČAKOVEC - Predsjednica Kolinda Grabar Kitarović je ponovila da ne

postoji dokument kojim se upozoravalo da postoje problemi oko nabave izraelskih zrakoplova i naglasila da je izgubljeno dragocjeno vrijeme, a u ovom trenutku zbog problema pri nabavi ne vidi odgovornost nikoga u Hrvatskoj. "Ja i moj Ured nismo sudjelovali u evaluaciji i čitanju tih ponuda, već smo održali sjednicu Vijeća za nacionalnu sigurnost gdje nam je stručno povjerenstvo predstavilo sve opcije te je prihvaćeno kako je najbolja opcija ona izraelska. O toj sjednici postoji stenogram. Ako netko ima dvojbi, dajem suglasnost da se stenogram deklasificira...Postavila sam, zajedno s kolegama, sva relevantna pitanja te predložila da se radi transparentnosti procesa objave detalji sve četiri ponude i da građani znaju s čime se nosimo. S obzirom da su države tražile da se ne objave detalji ponude, bar je tako meni rečeno, oni nisu objavljeni. Prema svemu, ovo je bila najbolja ponuda", rekla je Kolinda Grabar Kitarović ocijenivši da je tijekom dosadašnjeg procesa nabave izgubljeno dragocjeno vrijeme te da je hrvatsko ratno zrakoplovstvo spalilo na tri zrakoplova MIG-21.

10. siječnja

ZAGREB - Izrael je službeno izvijestio hrvatsko ministarstvo obrane da ne može dobiti odobrenje Sjedinjenih Država za isporuku zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj, rekao je ministar obrane Damir Krstičević, čime je službeno potvrđeno da je propao posao oko kupnje tih aviona. Nakon razgovora s izraelskim kolegama "mogu vas izvijestiti da je Država Izrael službeno izvijestila ministarstvo obrane da, suprotno preuzetoj odgovornosti, ne može ishoditi odgovarajuće odobrenje SAD-a za isporuku izraelskih aviona F-16 Barak Hrvatskoj", kazao je ministar Krstičević na konferenciji za medije. "S obzirom na tu činjenicu, Ministarstvo će predložiti Vladi donošenje odgovarajućih odluka", rekao je ministar i dodao kako nije potpisan nikakav sporazum između dvije države i da nema financijske štete za Zagreb. Krstičević je zaključio kako je Hrvatska "sve napravila ispravno" i da za "ovu neočekivanu komplikaciju" nema nikakve odgovornosti s hrvatske strane, niti je Zagreb mogao utjecati na nju.

(H)

I službeno: Propao posao oko prodaje zrakoplova F-16 Barak Hrvatskoj

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Četvrtak, 10 Siječanj 2019 20:07

Objavljeno: Četvrtak, 10 Siječanj 2019 20:05

